

Zaaknummer : 01059216
Ons Kenmerk : ODH805146
Datum : 12-10-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 19 januari 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren renovatiewerkzaamheden aan negen woonblokken, gelegen aan de Olivier van Noortstraat 23 tot en met 45, Bij de Watertoren 1 tot en met 23 en 34 tot en met 42, Jan van Bloisstraat 27 tot en met 37, Olivier van Noortplein 1 tot en met 11, 4a tot en met 20a, 24 tot en met 32b, 2a tot en met 2c en 24 tot en met 48 en de Jacoba van Beierenstraat 8 tot en met 12 te Schoonhoven (zie appendix I) en wordt aangevraagd namens QuaWonen Energie B.V. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode september 2023 tot en met 31 december 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan QuaWonen Energie B.V.;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 9 september 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2031.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage:

- I. Overzicht plangebied.
- II. Locaties van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.
- III. Locaties tijdelijke voorzieningen.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient:
  - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
  - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
  - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan Olivier van Noortstraat e.o. Schoonhoven' van 16 december 2022 en de aanvullende gegevens van 9 september 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c. de uit te voeren werkzaamheden;
  - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
  - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
4. De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

5. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Olivier van Noortstraat e.o. Schoonhoven' van 16 december 2022 en de aanvullende gegevens van 9 september 2023.
6. Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
7. Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
8. De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
  - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

9. De alternatieve voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening op zo kort mogelijke termijn weer hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus en de gierzwaluw en buiten de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
10. Uiterlijk drie maanden voordat de permanente voorzieningen voor de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis worden gerealiseerd, dient een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voorschrift 1) te worden voorgelegd. Hierin dienen de typen voorzieningen, de exacte locaties, hoogtes en oriëntaties van elke voorziening te worden opgenomen. De permanente voorzieningen dienen aangebracht te worden conform de meest actuele Kennisdocumenten, Huismus, Gierzwaluw, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12). Daarnaast geldt het volgende ten aanzien van **kraamverblijfplaatsen** van de gewone dwergvleermuis:
  - a. er dienen **minimaal** twaalf permanente voorzieningen te worden gerealiseerd die minimaal 80 centimeter hoog, 70 centimeter breed en drie of vier laags zijn;
  - b. er dient op elk van de locaties van huidige kraamverblijfplaatsen een permanente voorziening te worden gerealiseerd;
  - c. er dienen, naast het gestelde onder voorschrift 10 onder b, tevens minimaal twee permanente voorzieningen op dezelfde oriëntaties als de huidige kraamverblijfplaatsen te worden gerealiseerd (zuidoost, oost en west).

Huisumus

11. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de daken van de woningen ongeschikt gemaakt te worden gemaakt door de dakpannen te lichten en vervolgens af te sluiten met weringsborstels. Dit dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4) en buiten het broedseizoen dat loopt van 1 maart tot en met 31 augustus. Indien sprake is van late vervolglegels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de maand september te worden ontzien. Het ongeschikt maken van de nestplaatsen dient daarnaast plaats te vinden buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden vanaf drie dagen aanhoudende (nacht)vorst).

12. De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de huismus. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten.
13. De effectiviteit van de permanente voorzieningen voor de huismus dient te worden gemonitord door de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor onderzoek naar nestlocaties van de huismus uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de huismus gebruik maakt van de aangebrachte voorzieningen. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
  - a. de effectiviteit van de permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in het eerste volledige broedseizoen na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen;
  - b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 1 november van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
    - (1) de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (verrekijker etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
    - (2) een heldere conclusie over de effectiviteit van de permanente voorzieningen.
  - c. Indien uit de monitoring blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn, dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie; ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen maar aan andere factoren;
  - d. Indien de bij c gestelde extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord;
  - e. indien blijkt dat de permanente voorzieningen in gebruik zijn genomen door de huismus door het oorspronkelijke aantal broedparen, kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden de monitoringsverplichting eerder te beëindigen.

Gierzwaluw

14. Het ongeschikt maken van de gierzwaluwnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw (wat loopt van 15 april t/m 31 augustus). Indien sprake kan zijn van late vervollegsels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de periode 1 tot en met 15 september te worden ontzien.
15. Indien mogelijk dienen de tijdelijke verblijfplaatsen permanent te blijven hangen. Enkel indien dit niet mogelijk blijkt, mogen ze pas verwijderd worden wanneer de permanente voorzieningen functioneel zijn. De ecologisch deskundige (zie voorschrift 4) dient de functionaliteit van de permanente voorzieningen vast te stellen. Wanneer de permanente voorzieningen functioneel zijn, mogen de tijdelijke voorzieningen enkel buiten de broedperiode van de gierzwaluw worden verwijderd en nadat de deskundige heeft vastgesteld dat de tijdelijke voorzieningen niet in gebruik zijn. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient begeleid te worden door de deskundige en deze dient hiervan verslag te doen in het logboek (zie voorschrift 2).

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

16. De verblijfplaatsen mogen pas ongeschikt worden gemaakt als de gewenningsperiode van de tijdelijke voorzieningen is verstreken. Voor de gewenningsperiode geldt:
  - voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis drie maanden waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;

- voor kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis een geheel kraamseizoen, wat loopt van 15 mei tot 1 augustus;
  - voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zes maanden voorafgaand aan het parseizoen;
  - voor paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis één maand voorafgaand aan het parseizoen.
17. Het ongeschikt maken van de huidige kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen dienen te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober. De werkzaamheden aan complex SH.009 en complex SH.010 dienen daarnaast tevens buiten de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis te worden uitgevoerd, die loopt van 15 mei tot 1 augustus. Deze werkzaamheden dienen te zijn afgerond voordat de kraamperiode van het opvolgend seizoen weer begint. Er dient gefaseerd gewerkt te worden, zodat er binnen de kraamperiode altijd minimaal één kraamverblijf beschikbaar is.
18. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4). Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen exclusion flaps die gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. Als dit door één dag slecht weer wordt onderbroken, dient de periode van vijf aaneengesloten dagen opnieuw te worden gestart. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van minder dan 3 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in het logboek (zie voorschrift 2). Het gebruik van (steiger)netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
19. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per drie strekkende meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling of rondschuim zonder plakranden.
20. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuis kasten dient te gebeuren onder begeleiding van de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4). Na inachtneming van de gewenningsperiode (zie voorschrift 16) waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare winter- en kraamperiode.
21. De effectiviteit van de permanente voorzieningen ter compensatie van de kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient te worden gemonitord door de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar kraamverblijfplaatsen uit het meest recente Vleermuisprotocol. Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de permanente voorzieningen als kraamverblijfplaats. Voor deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
- a. de monitoring van de kraamverblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in het eerste, derde en vijfde jaar na het beschikbaar komen van de permanente voorzieningen;
  - b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 1 november van hetzelfde jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In deze rapportage moet zijn opgenomen:
    - i) de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (batdetector, warmtecamera etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en welke waarnemingen zijn gedaan per veldbezoek;
    - ii) een heldere conclusie over de effectiviteit van de permanente voorzieningen;
    - iii) indien de monitoringsresultaten daartoe aanleiding geven, kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;

- c. indien uit de monitoring blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voorschrift 1) met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie, ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing te worden opgesteld waaruit blijkt dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen maar aan andere factoren;
- d. indien blijkt dat de alternatieve voorzieningen in gebruik zijn genomen door de gewone dwergvleermuis en de oorspronkelijke functie voldoende hebben overgenomen, kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting eerder te beëindigen.

Aanwijzingen voor gebruik

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 19 januari hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren renovatiewerkzaamheden aan negen woonblokken, gelegen aan de Olivier van Noortstraat 23 tot en met 45, Bij de Watertoren 1 tot en met 23 en 34 tot en met 42, Jan van Bloisstraat 27 tot en met 37, Olivier van Noortplein 1 tot en met 11, 4a tot en met 20a, 24 tot en met 32b, 2a tot en met 2c en 24 tot en met 48 en Jacoba van Beierenstraat 8 tot en met 12 te Schoonhoven en wordt aangevraagd namens QuaWonen Energie B.V. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2023 tot en met 31 december 2025.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Activiteitenplan Olivier van Noortstraat e.o. Schoonhoven, Econsultancy, rapportnummer 19653.001, 16 december 2022 (ODH577487);
- Quicksan flora en fauna renovatieprojecten QuaWonen 2020-2022, Blom Ecologie b.v., BE/2019/757, 10 februari 2020 (ODH577484);
- Huismus- en vleermuisonderzoek aan de Jacoba van Beierenstraat 8-12 te Schoonhoven. Blom Ecologie b.v., BE/2020/123, 5 november 2020 (ODH577488);
- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek aan de Bij de Watertoren 1-23 & 34-42 en Jan van Bloisstraat 27-37 te Schoonhoven. Blom Ecologie b.v., BE/2020/124, 5 november 2020 (ODH577489);
- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek aan de Olivier van Noortstraat 24-48 en Olivier van Noortplein 1-11 en 2-32 te Schoonhoven. Blom Ecologie b.v., BE/2020/126, 5 november 2020 (ODH577490);
- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek aan de Olivier van Noortstraat 23-45 te Schoonhoven, Blom Ecologie b.v., BE/2020/125, 5 november 2020 (ODH577491).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Omdat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 7 september 2023 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 9 september 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Memo Tijdelijke kasten rondom complexen SH.008-SH.011 te Schoonhoven. Econsultancy, 19653.002, 9 augustus 2023 (ODH811600);

- Woningen Bij de Watertoren Schoonhoven; energielabelstudie. Cauberg Huygen, 09642-57543-01, 12 juli 2023 (ODH811599).

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 9 februari 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en de gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en de gierzwaluw te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

QuaWonen Energie B.V. is voornemens de complexen aan de Olivier van Noortstraat 23 tot en met 45, Bij de Watertoren 1 tot en met 23 en 34 tot en met 42, Jan van Bloisstraat 27 tot en met 37, Olivier van Noortplein 1 tot en met 11, 4a tot en met 20a, 24 tot en met 32b, 2a tot en met 2c en 24 tot en met 48 en Jacoba van Beierenstraat 8 tot en met 12 te Schoonhoven te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- kierdichting;
- voorzetisolatie gevel (alleen SH.008);
- aanbrengen/vervangen spouwmuurisolatie;
- plaatsing HR++ glas in bestaand kozijn, vervanging draaiende delen en zr roosters;
- vloerisolatie;
- dakpannen, tengels en latten vervangen en dakisolatie buitenzijde;
- mogelijk plaatsen zonnepanelen;
- verbeteren ventilatiesysteem;
- asbestsanering (alleen SH.008);
- dakramen en dakkapellen;
- vervangen dakgoten en HWA;
- schilderwerk;
- overige inpandige werkzaamheden.

De werkzaamheden staan gepland te starten in oktober 2023 en duren naar verwachting tot uiterlijk november 2024. Gezien de mogelijke uitloop van de werkzaamheden, de verlate startdatum en de monitoringsverplichting is een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Gierzwaluw en het Kennisdocument Huismus (BIJ12) en het Vleermuisprotocol (2017), met uitzondering van het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen. Het plangebied bestaat uit grondgebonden eengezinswoningen en appartementencomplexen tot drie bouwlagen. (Massa)winterverblijfplaatsen worden doorgaans niet in dit type bebouwing aangetroffen omdat voor dit type verblijfplaats een stabiele temperatuur nodig is, die (gedeeltelijk) vorstvrij is, maar ook niet te warm wordt. (Massa)winterverblijfplaatsen kunnen worden aangetroffen in diverse gebouwen, zoals ziekenhuizen, scholen (m.u.v. noodlokalen), gymzalen, opslagloodsen met (bak)stenen muren, kantoorgebouwen en appartementencomplexen en kunstwerken. Hier is dan sprake van of dikke muren, een warme luchtstroom uit de kelder of kelderspouw, een lekstroom van warmte uit aangrenzende ruimten (zoals bij trappenhuisen in flats), doorlopende betonvloeren of consoles. In de woningen wordt gestookt en is van dergelijke geschikte temperaturen en structuren geen sprake. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen (zie appendix 2). In de gebouwen aan de Olivier van Noortstraat 23 tot en met 45, Jan van Bloisstraat 27 tot en met 37 en Bij de Watertoren 1 tot en met 23 en 34 tot en met 42 zijn onder de dakpannen in totaal 32 nesten aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaan deze 32 nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen (zie appendix 2). In de gebouwen aan de Olivier van Noortplein 24 tot en met 32b en Olivier van Noortstraat 23 tot en met 45 zijn twee nesten aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen (zie appendix 2). In de gebouwen aan de Jacoba van Beierenstraat 8 tot en met 12, Olivier van Noortstraat 2a tot en met 2c en 24 tot en met 48 en Olivier van Noortplein 4a tot en met 20a zijn in de spouwmuur in totaal drie kraamverblijfplaatsen aanwezig met een aantal individuen tussen de 15 tot en met 45. In de gebouwen aan de Olivier van Noortstraat 2a tot en met 2c en 24 tot en met 48 en Olivier van Noortplein 4a tot en met 20a tot en met 24 tot en met 32b en 23 tot en met 45 zijn in de spouwmuur en onder de daklijst in totaal drie paarverblijfplaatsen en twee zomerverblijfplaatsen aanwezig. Van kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het gebouw aan de Olivier van Noortplein 4a-20a onder de daklijst is één paarverblijfplaats aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Olivier van Noortstraat e.o. Schoonhoven' van 16 december 2022 en de aanvullende gegevens van 9 september 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van groot onderhoud en renovatiewerkzaamheden aan bestaande woningen. Door bewoners worden vocht- en tochtproblemen ervaren. De voorgenomen onderhoudswerkzaamheden zijn nodig vanwege de huidige situatie van de panden. De daken, spouwmuuren en ramen verkeren in een slechte staat. De kwaliteit van de daken kan niet voldoende verbeterd worden met herstelwerkzaamheden waarbij de daken niet vervangen worden maar gehandhaafd blijven. Op basis van bovenstaande alternatievenafweging is geconcludeerd dat de reeds voorgenomen onderhoudswerkzaamheden aan de woningen de enige levensvatbare en werkbare optie is, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de leefbaarheid en levensduur van de woningen. Daarnaast zullen verblijfplaatsen tevens verloren gaan als er sprake was geweest van sloop en nieuwbouw. Derhalve is het uitvoeren van de genoemde werkzaamheden de meest geschikte oplossing ten aanzien van de beschermde soorten.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid', zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, sub 1, van de Wnb (*relevant voor de huismus en de gierzwaluw*) en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3 van de Wnb (*relevant voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis*).

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om woningen uit de jaren 1977-1989. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot.

De voorgenomen renovatie zorgt voor een betere isolatie van de woningen. De woningen zijn op het moment energielabel C tot E. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Na renovatie zullen de woningen energielabel A tot B krijgen. Hiermee draagt de voorgenomen renovatie bij aan de doelstellingen uit het Energie- en Klimaatakkoord. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

De bevolking van de Krimpenerwaard groeit tot in ieder geval 2030, volgens het CBS. Met het belang dat mensen in de Krimpenerwaard kunnen (blijven) wonen, moet worden voorzien in de behoefte aan passende en voldoende betaalbare woningen. In de omgevingsvisie van de Krimpenerwaard staan onder andere duurzaamheid en klimaat- en energietransitie benoemd als een van de speerpunten. De gemeente wil de gezondheid en daarbij de fysieke en mentale weerbaarheid van zijn inwoners bevorderen. Ook willen ze voorzien in een gezond en veilig woon- en leefklimaat. Waarmee ook de fysieke en mentale gezondheid en veilig wonen bedoeld wordt. Alle woningen dienen onder andere brandveilig te zijn en een gezond leefklimaat (gezonde lucht) te hebben.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan 32 nesten van de huismus verloren. Tussen 29 maart en 29 mei 2023 zijn 73 tijdelijke nestkasten van het type HMT1 (21 stuks) en HMT2 (52 stuks) van Unitura gerealiseerd aan de gevels van de adressen; Bij de Watertoren 2, 8, 14, 16, Havenstraat 36, 128 tot en met 148, Havenstraatse Wal 64, Willem de Zwijgerstraat 2, Koningin Julianastraat 19, Groene Singel 23 te Schoonhoven (zie appendix 3). In de permanente situatie wordt het vogelschroot verplaatst achter de derde rij dakpannen bij de vierde panlat zodat de eerste drie rijen beschikbaar zijn voor de huismus als nestplaats of er worden twee duurzame permanente huismusnestkasten ingebouwd per verloren verblijfplaats (64 in totaal). Indien het dakvlak geschikt gemaakt wordt voor de huismus wordt de dakrand afgewerkt met een ruwe laag waar geen condens op kan verzamelen. Omdat het nog niet

duidelijk is welke permante voorzieningen exact gerealiseerd worden, dient een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd, zoals vastgelegd in voorschrift 10. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode die loopt van maart tot en met augustus, worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Indien sprake is van late broedsels, dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling aan de ecologisch deskundige. Bij het ongeschikt maken tussen 15 september en 1 november worden de kantpannen en de onderste rij dakpannen met zorg en handmatig verwijderd. Dit is vastgelegd in voorschrift 11. Hierna worden de pannen weer teruggelegd en wordt de ruimte tussen de pan en de gevel afgesloten met rugvulling zodat huismussen niet kunnen terugkeren. Daarmee wordt voorkomen dat individuen ingesloten raken en worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Huismus (BIJ12).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Schoonhoven. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. In het onderzoeksgebied zijn 62 nestlocaties van huismus waargenomen, waarvan 32 binnen de planlocatie. Deze nesten maken onderdeel uit van een grote kolonie die in verbinding staat met andere kolonies in de directe nabijheid van de planlocatie. De lokale staat van instandhouding is daarom niet in het geding, maar is het wel belangrijk dat er effectieve maatregelen getroffen worden om de populatie van huismussen in de toekomst duurzaam in stand te houden en mogelijk zelfs te verbeteren.

Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft. De effectiviteit van de permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in het eerste jaar na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen. Hierbij geldt dat gestart dient te worden in het eerstvolgende broedseizoen na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen, zie voorschrift 13.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften en de opgelegde monitoringsverplichting, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan twee nesten van de gierzwaluw verloren. Tussen 29 maart en 7 april 2023 zijn drie tijdelijke nestkasten van het type vijfvoudige gierzwaluwkasten GZT2 van Unitura gerealiseerd aan de gevels van de adressen bij de Watertoren 2 en Groene Singel 23 te Schoonhoven. In de permanente situatie dienen minimaal zes permanente voorzieningen te worden gerealiseerd. Dit kan bestaan uit ruimte onder de kantpannen, welke niet te strak mogen aansluiten of ruimte in het dakoverstek. Tevens kan gebruik gemaakt worden van inbouwstenen van het type GZP2 van Unitura of vergelijkbaar. Omdat het nog niet duidelijk is welke permante voorzieningen exact gerealiseerd worden, dient een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd, zoals vastgelegd in voorschrift 10. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat gierzwaluwen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden, zoals vastgelegd in voorschrift 14. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Schoonhoven. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan drie kraamverblijfplaatsen, drie paarverblijfplaatsen en twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis, allen met mogelijk milde winterfunctie, verloren. Tussen 29 maart en 29 mei 2023 zijn negentien kraamkasten van het type VMT3 en 28 kasten van het type VMT1 van Unitura gerealiseerd aan de gevels van de adressen Olivier van Noortstraat 21, Havenstraat 128 tot en met 148, Havenstraatse Wal 5c, 5d, 5e, 5f, 64, 68,70 en aan de Groene Singel 9, 13, 15, 19, 21, 23 (zie appendix III).

In de permanente situatie worden 36 permanente voorzieningen ingebouwd. De voorzieningen die hiervoor toegepast worden, zijn van het type VMPM1 en VMPMK1 van Unitura of vergelijkbaar. Van deze 36 voorzieningen dienen twaalf voorzieningen geschikt te zijn als kraamverblijfplaats. Het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12) stelt dat deze voorzieningen een minimaal hoogte van 80 centimeter hoog, 70 centimeter breed en uit drie of vier lagen bestaan. Het type VMPMK1 voldoet hier niet aan. Om deze reden, en omdat de exacte locaties van de permanente voorzieningen nog niet duidelijk zijn, dient uiterlijk drie maanden voordat de permanente voorzieningen worden gerealiseerd, een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 10. Hiermee is geborgd dat er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden worden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Alle werkzaamheden die de functionaliteit van de kraamverblijfplaatsen kunnen aantasten, dienen buiten de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis te worden uitgevoerd, die loopt van 15 mei tot 1 augustus. De werkzaamheden vinden plaats buiten de kraamperiode en zijn afgerond voordat de kraamperiode van het opvolgend kraamseizoen weer begint. Er dient gefaseerd gewerkt te worden zodat er binnen de kraamperiode minimaal één kraamverblijf beschikbaar is. De routing van de werkzaamheden dient hierop te worden aangepast. Het gaat om de werkzaamheden aan complex SH.009, waar twee kraamverblijfplaatsen zijn aangetroffen en aan complex SH.010, waar één kraamverblijfplaats is aangetroffen. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 17.

Buiten de kwetsbare periode worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden de complexen ongeschikt te maken middels het aanbrengen van exclusion flaps, zoals vastgelegd in voorschrift 18. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit de meest actuele Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Schoonhoven. Omdat er nog kennislacunes zijn omtrent de mitigatie voor wat betreft kraamverblijfplaatsen, dienen de permanente voorzieningen te worden gemonitord. Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de permanente voorzieningen als kraamverblijfplaats. Voorgaande is vastgelegd in voorschrift 21. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Krimpenerwaard bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Bijlage I Overzicht plangebied.

De onderzoekslocatie is gelegen in de bebouwde kom en bestaat uit vier complexen, bestaande uit totaal negen woonblokken (B1-B9), gelegen aan diverse straten te Schoonhoven (zie figuur 2.2 en 2.3):

SH.008

Bij de Watertoren 1-23 (B2, 10 woningen)

Bij de Watertoren 34-42 (B1, 5 woningen)

Jan van Bloisstraat 27-37 (B3, 6 woningen)

SH.009

Olivier van Noortstraat 23-45 (B9, 12 woningen)

SH.010

Olivier van Noortplein 1-11 (B4, 6 woningen)

Olivier van Noortplein 4a-20a (B7, 27 woningen)

Olivier van Noortplein 24-32b (B8, 15 woningen)

Olivier van Noortstraat 2a-2c en 24-48 (B6, 16 woningen)

SH.011

Jacoba van Beierenstraat 8-12 (B5, 3 woningen)

SH.008

De onderzoekslocatie betreft drie woonblokken (B1-B3), met in totaal 21 woonhuizen met drie bouwlagen, opgetrokken uit gemetselde muren met een zadeldak met dakpannen.

SH.009 en SH.010

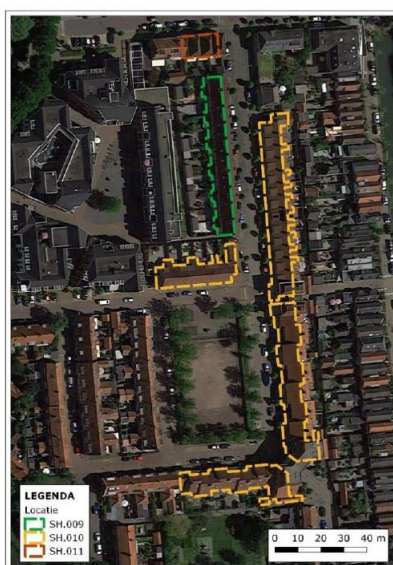
De onderzoekslocatie betreft vijf woonblokken (B4, B6-B9) met woonhuizen en appartementencomplexen, opgetrokken uit gemetselde muren met een zadeldak met dakpannen. De meeste woningen beschikken over twee bouwlagen en sommige over één bouwlaag.

SH.011

De onderzoekslocatie betreft één woonblok (B5), met drie woningen met twee bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een mansardedak met dakpannen. De dakgoten liggen verzinkt in wit polyster.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie SH.008 (B1-3) en SH.010 (B8) en directe omgeving.

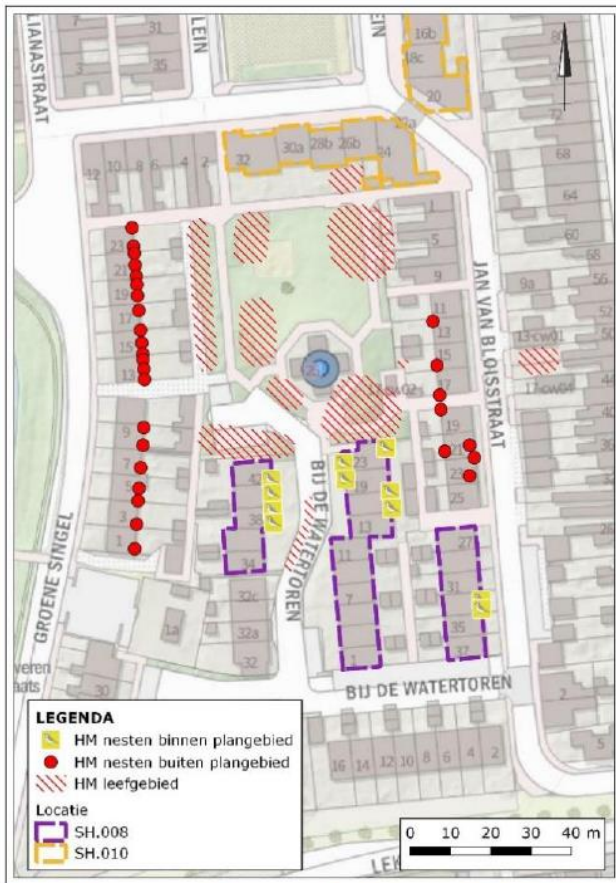

Figuur 2.3 Luchtfoto onderzoekslocatie SH.009 (B9), SH.010 (B4, B6-8) en SH.011 (B5) en directe omgeving.

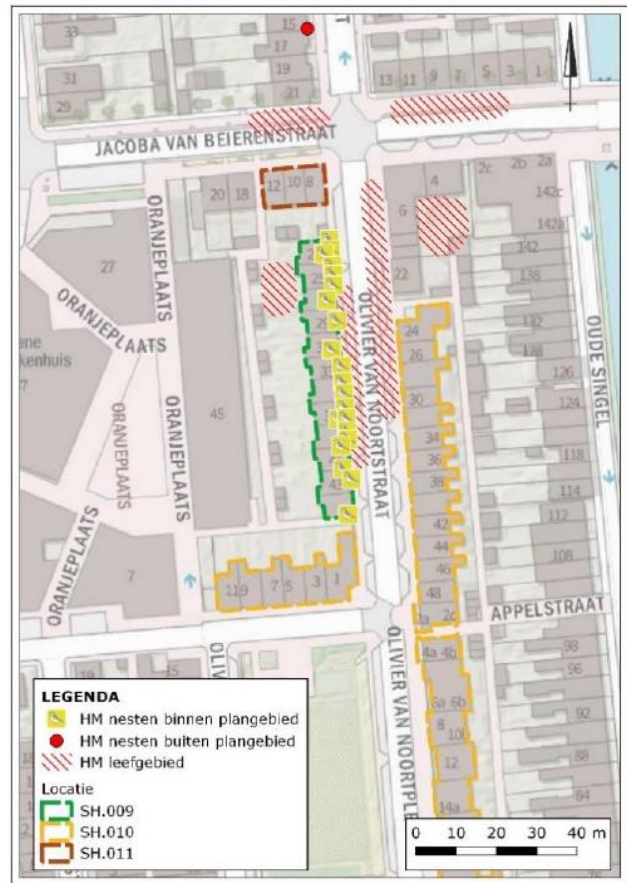

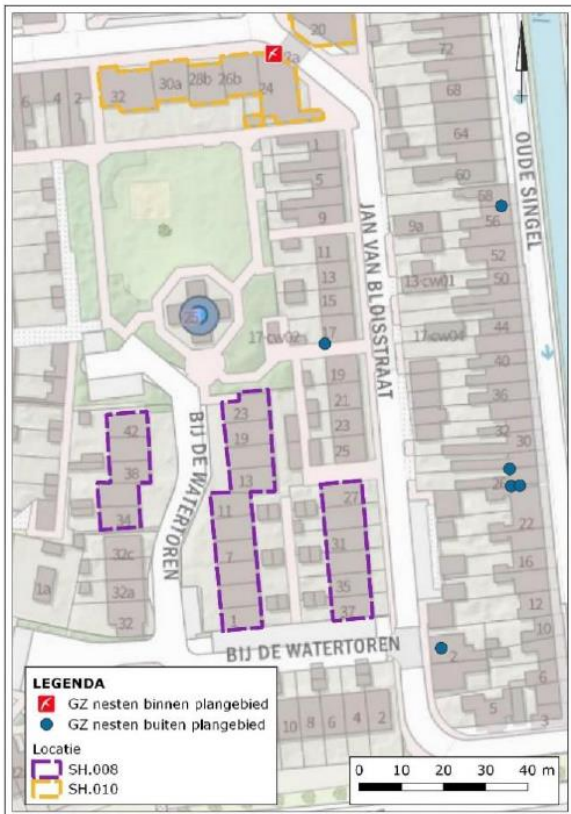
Bijlage 2 Locaties van de huismus, de gierwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis..

Figuur 3.1 Verspreiding van de huismus bij SH.008 en SH.010 op basis van inventarisatie in het seizoen 2020.

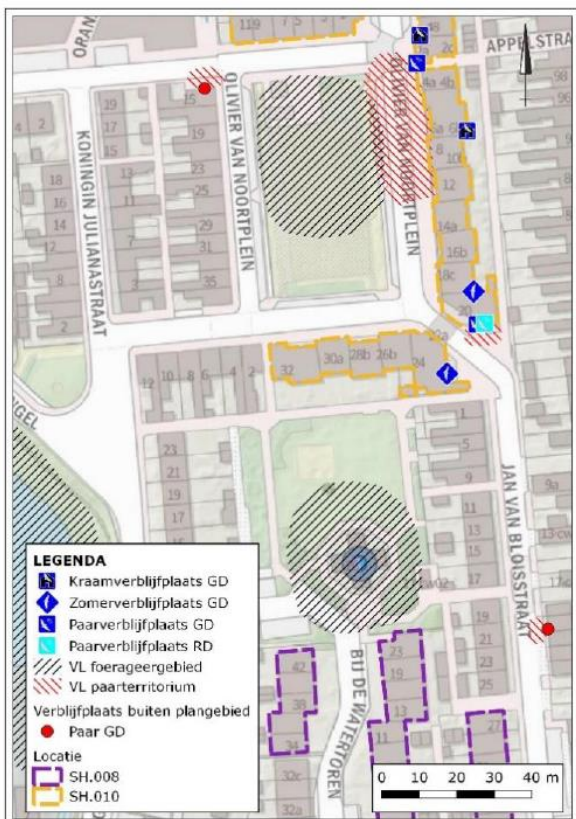
Figuur 3.2 Verspreiding van de huismus bij SH.009, SH.010 en SH.011 op basis van inventarisatie in het seizoen 2020.

Figuur 3.3 Verspreiding van de gierzwaluw bij SH.008 en SH.010 op basis van inventarisatie in het seizoen 2020.

Figuur 3.4 Verspreiding van de gierzwaluw bij SH.009, en SH.010 op basis van inventarisatie in het seizoen 2020.

Figuur 3.5 Verspreiding van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis bij SH.008 en SH.010 op basis van inventarisatie in het seizoen 2020.

Figuur 3.6 Verspreiding van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis bij SH.009, en SH.010 op basis van inventarisatie in het seizoen 2020.

Bijlage 3 Locaties tijdelijke voorzieningen.

Figuur 1 Locaties van alle kasten rondom de complexen en een straal van 200 meter rondom de projectlocatie.